

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 24 JUNI.

Jubilé van Z. H. Pius IX.

Plaatsgebrek heeft ons tot heden niet toegelaten in eenige uitbreidingen te treden aangaande de wijze waarop de vijf en twintigste verjaring der regeering van Pius IX te Tongeren gevierd is geworden. Met volle waarheid kunnen wij zeggen, dat onze oude katholieke stad gedurende de drie dagen van het pauselijk jubilé een nieuw en welsprekend bewijs gegeven heeft van hare onwankelbare gehechtheid aan de kerk en aan haar luisterlijk opperhoofd.

Reeds donderdag avond wapperde het pauselijk vaandel op de torens onzer kerken en om zoo te zeggen aan al de huizen der stad, terwijl de klokken het teken gaven van de opening der feesten. Vrijdags was de stad heerlijk versierd. Overal waaide de pauselijke standaard naast het driekleurig nationaal vaandel en naast de kleuren der stad, alsom te bewijzen dat de stad Tongeren de gehechtheid aan de kerk met de liefdeharer vaderlandsche instellingen weet te paren.

De hoofdkerk was prachtig versierd. Op de torenspits naast het kruis wapperde een colossaal pauselijk vaandel van tien meters lengte en vier meters breedte. Van binnen had onze schoone tempel de prachtige versiersels van den 24 mei behouden.

De armen konden niet vergeten worden gedurende het feest van Hem die altijd de beste vriend der lijdenden geweest is. Het bureau van weldadigheid deelde hun den 16 juni 2500 kilos brood uit en zondags ontvingen zij eene uitdeeling van 322 kilos spek voortkomende van de onderschrijving geopend in onze burelen door het comité der pauselijke werken en die in weinige dagen de som van fr. 807,20 opgebracht heeft.

De zondag, 18 juni, was vooral merkwaardig. Het plechtig *Te Deum* ten 11 ure gezongen door het genootschap der H. Familie werd bijgewoond door alle liefdadige genootschappen der stad. 's Avonds werden de feesten gesloten door eene algemeene verlichting.

Men begrijpt dat het ons onmogelijk is alle bijzonderheden aan te halen dezer prachtige illuminatie aan dewelke de gansche stad op weinig uitzonderingen na, heeft deelgenomen. Wij moeten nogtans op nieuw eene bijzondere melding maken van Onze Lieve Vrouwe kerk die op de prachtigste wijze geillumineerd was. Van onder den toren tot aan het hoog altaar in het koor zag men ontelbare en veelkleurige lichten die de bogen van den tempel en de

kunst lijnen van het altaar afteekenden en in het midden derwelke het miraculeus standbeeld van O. L. V. zich vertoonde.

Eene ontelbare menigte tusschen dewelke men talrijke vreemdelingen ontmoette, doorwandelde onze straten gedurende den ganschen avond. De muziek-societeit van Ambiorix heeft, uit eigene beweging, leen bijdragen om het feest van den Heiligen Vader te verhoogen. Zij heeft met brandende fakkels eene wandeling door de straten der stad gedaan. Voor de groote deur der kerk gekomen heeft dit jong en ijverig muziek genootschap verscheidene zeer fraaie stukken uitgevoerd waaronder men vooral bemerkt heeft de gedachtenis van *Mentana*. Verscheidene vuurpijlen tusschen het uitvoeren der stukken afgestoken, deden den besten indruk.

Kortom de manifestatie van den 18 juni zoowel als die van den 24 mei zullen in het geheugen der Tongenaren angeteekend blijven als hoogsprekende protestatiën tegen de apostels van het ongeloof die hier gelijk elders voet zoeken te vatten.

De dagen van 16, 17 en 18 juni 1871, zullen in de geschiedenis boeken der stad Tongeren aangeschreven blijven. Het jubilé van Pius IX, dat te gelijker tijd door den geheelen wereld gevierd werd, mag met recht in de tegenwoordige omstandigheden het feest der Vrede genoemd worden. Gisteren nog woedde in het oud Europa de verschrikkelijkste oorlog waarvan de wereld het geheugen heeft gehouden; gisteren nog poogde de revolutie, met onzegelijke machten razernij, met behulp der brandtoorts en den dolk der moordenaars zich op de puinen der beschaving te verheffen en in volle negentiende eeuw den troon der verdelging op te richten, en in de vlammen van het brandende Parijs hebben wij gezien waarheen de hedendaagse ongodsdienstige vooruitgang ons zou leiden.

En nauwelijks is de laatste moordkreet weggestorven, nauwelijks is de laatste fakkel uit de handen der brandstichters gerukt, of de Voorzienigheid keert onze oogen af van dit hartscheurend toneel van verwoesting en zij verplicht heel de wereld hare blikken te richten tot eene gevangen en onmachtigen grijaard, tot het zoete gelaat van den edelmooedig Pius. De Voorzienigheid wil dat de macht der waarheid groter schijne dan den loop der gebeurtenissen en dat de wereld na de toneelen van verdelging en verwoesting bijgewoond te hebben des te beter de betekenis versta dezer woorden: *Vrede op aarde aan de menschen van goeden wil.*

Onze goddelooze vrijdenkers, wij weten

Maar die korte tijd is nog niet verstreken, ofschoon er reeds twee volle jaren sedert zijn vertrek verlopen zijn.

De arme vrouw stonden de tranen in de oogen. De jager sprak geen enkel woord, met peinzenden en medelijdenden blik zag hij naar de ongelukkige moeder.

« Moeder, » zeide het meisje, « zullen wij dan niet weder naar ons groote en schoone huis terugkeeren? »

« Ja, Anna Marie, wanneer de goede God het wil; wat Hij doet is goed, en wij moeten hem altijd bidden. »

Daar Max Walters nog zweeg ging zij voort: « Wat daarna geschied is, kunt gij u voorstellen. Nauwelijks waren er twee jaren vervlogen of ons erigoed werd verkocht, en wij werden van onze vaderlijken grond verstooten. Toen wij niets meer bezaten kende ons niemand meer. O, men weegt de menschen thans naar hun geld, ik heb het ondervonden; van allen, die vroeger mijne vriendschap zochten, is er mij slechts een getrouw gebleven, en die mij wilden op nemen, zijn zelve arme lieden. En wat is het einde? Gij ziet het hier. In den kouden stormachtigen nacht dwalen wij rond, men noemt ons landloopers, wij wij niet meer met volle gelbeurzen in de wereld verschijnen, en zij, die zich anders gelukkig geacht hadden, wanneer zij door Marianne Zonnewaard met een blik vanterzijde aanschouwd werden, zij wendden zich thans van mij af en kennen mij niet meer »

« Arme vrouw, » sprak de jager, « gave God, dat ik u helpen kon, maar ik ben zelf als een verbanneeling, de levenskracht is reeds in de jeugdige jaren van mij geweken; zoo heeft het ongeluk mij getroffen. Ik leef van het genadebrood van andere lieden. Doch neen, dat moet mij niet meer zoo gaan, ik moet mijne krachten weder

het, begrijpen de betekenis, niet van zulke gebeurtenissen, die ons nogtans klaar en schitterend genoeg schijnen om de oogen van elken openhartigen mensch te openen.

Bloor, den 16 juni 1871.

Een plechtig feest heeft plaats gehad in het gehucht Bloor, bij Tongeren, ter gelegenheid van het Jubilé van het 25e jaar pausschap van Zijne heiligheid Pius IX. Het was rond 8 uren 's avonds, toen onder het gedonder van het kanon de goede bewoners van Bloor zich verenigden op eene plaats die hun scheen de schoonste te zijn, te weten kort bij een beeld toegewijd aan Maria, welke zij heerlijk met bloemen en vaandels hadden trachten te versieren.

Een allerfraaiste vuurwerk werd afgestoken waar alle toehoorders over verwonderd zijn geweest. Rond het Maria beeld was eene schoone illuminatie en terwijl onder de inwoners de grootste eensgezindheid heerschte, hebben zij niet opgehouden te roepen, *Leve Pius IX! Leve de Koning!* en zoo zijn zij met het geschut voortsgegaan tot rond twaalf uren. Dank aan de inwoners van het gehucht dat zij zoo mildelijk hebben bijgedragen aan dit schoone en onvergetbare feest, ja! alle hebben er in bijgedragen, rijk en arm, behalve eenige..... liberalen die geen Paus kennen.

Men schrijft ons uit Hlex :

Het jubelfeest van Z. H. Pius IX, is in onze gemeente, met eene buitengewone plechtigheid en algemeene toejuiching gevierd geworden.

Zoodra de erwaarde Herder het feest aangekondigd had, zag men de inwoners eenparig en met den allergrootsten geestdrift toesnellen, om aan de toebereidsels te werken.

Donderdag, 15 juni vooravond, werd de plechtigheid aangekondigd, door het klokgekluis en het kanongesluit.

Vrijdag, dag van het feest, werden de inwoners vroegtijdig gewekt, door het lossen van menigvuldige kanonscheuten.

Om negen uren begon de plechtige hoogmis in de schoon versierde kerk. Na de hoogmis, dank aan de edele gravin d'Ansembourg, werd er eene aanzienlijke uitdeeling van brood gedaan aan de armen.

's Avonds had een plechtig lof plaats, met de illuminatie der gansche kerk. Terzelve tijd was het uitgestrekt kasteel, der edele familie d'Ansembourg, ook geillumineerd.

Des zondags 's avonds, sluiting van het feest, was de kerk verlicht van binnen en

verzamelen, opdat ik u helpe: gij moet en zult niet in het ongeluk omkomen.»

« Duizendmaal dank voor uwe barmhartigheid, » antwoordde zij, en een straal van vreugde ging over haar gelaat. « Doch laat mij eerst naar den broeder van mijnen man gaan, die logementhouder in Bachhausen is. Hij is wel een hardvochtige en gierige man, maar wellicht beweegt God zijn gemoed, en neemt mij mij op. »

Max Walters antwoordde niet. Toen het vuur uitgebrand was, leidde hij de vrouw met hare kinderen naar het slaapvertrek van zijne moeder zaliger. Alles stond daar nog evenals bij haar leven. Het kruisje met het wijwaterbakje hing nog naast de deur, daar tegenover aan den wand hing een beeld; het was het beeld der Moeder Gods, dat met het zeventvoudig zwaard van smarten doorboord werd, daaronder stonden eenige letters van de hand van den overleden vader van Max.

Op dien stormachtigen nacht volgde een heldere koude morgen. De vreemde vrouw was bij den haard van den opzichter bezig, om het ontbijt gereed te maken.

« Slapen uwe kleinen nog? » vroeg Max, die zoo even binnen gekomen was.

« Och ja, » antwoordde hij, « de arme schapen hebben gisteren veel uitgestaan; wanneer zij nu wat langer uitrusten, dan zullen zij heden beter kunnen voortkomen. »

De jager ging in de slaapkamer, waar de kinderen nog in zoete sluimering lagen, hij zag ze zoo deelneemend en medelijdend aan als eene moeder. Daarop ging hij naar het tafeltje waarop den bijna versleten gebedenboek lag, zij had daar den vorigen nacht zeker in gebeden, de kaars stond er nog naast. Hij sloeg het open en zijn oog viel op een stuk papier. Het was een saamgevoerde brief. Hij ontvouwde hem en zag eene welbe-

buiten. Voor den toren las men in brandende letters: *Vive Pie IX.* Nooit heeft men op een dorp zulken geestdrift aangetroffen, om een feest te vieren. Nooit zal eene plechtigheid dieper in het geheugen van dorpelingen geprent blijven.

Men schrijft ons uit Bilsen :

Uw blad heeft het verhaal gedaan van het groot deel dat het kanton Bilsen genomen heeft in de processie van Tongeren, van den 24 mei. Eenige parochiën hadden er niet bij kunnen tegenwoordig zijn. Deze parochiën nogtans hielden er aan om op hunne beurt eene manifestatie te doen ten voordeele van Pius IX. Zij hebben zich den 19 juni begeven naar Sutendaal, alwaar van onbeugelijke tijden de H. Maagd op eene bijzondere wijze vereerd wordt. Processiën uit Munsterbilsen, Diepenbeek en Gelick en talrijke personen uit naburige gemeenten zijn aangekomen. De pelgrims waren ten getalle van drie duizend. Zij hebben met de gansche geestelijkheid der omstreken de hooge mis, die gezongen werd door den eerw. heer deken, en daarna de processie bijgewoond. Na de processie werd eene uitmuntende redevoering uitgesproken door den eerw. heer Vecoven, pastoor van Houlain-l'Évêque.

Men heeft eenparig lof gesproken over den ijver welken de geestelijkheid en de parochianen van Sutendaal aan den dag gelegd hebben om dit schoone feest te bereiden en om den weg op den doortocht der processie te versieren. Ook heeft de heer deken welverdiende hulde bewezen aan de heeren pastoor en kapelaan alsook aan alle inwoners van Sutendaal.

De muziek societeit van Lanaken heeft de processie veel luister bijgezet door 't uitvoeren van verscheidene fraaie muziek stukken. Nooit was de parochie Sutendaal getuige van zulk feest. Hetzelve zal lang in het geheugen geprent blijven.

Verleden jaar op den 16 oktober werden twee zestigjarige Lutheranen uit Pruisen en Beieren in Onze Lieve Vrouwe kerk van Tongeren tot het H. Doopsel aangenomen na eene beproeving van 18 maanden.

Deze twee ouderlingen waren vader en moeder van elf kinderen, waarvan er nog zeven in leven zijn. De dag voor deze zeldzame ceremonie bepaald, was een zondag. Omtrent 4 uren was de groote kerk opgepropt vol, om deze twee oude doopelingen te zien.

Nauwelijks waren deze gedoopt, of zij gin-

kende hand. De brief luidde :

Trouwelooze Marianne!

« Is het al zoo ver gekomen? Ik mag er niet aan denken en toch is het zoo. Hier aan het raam der berghe heb ik gezeten en uw bruidsweld beschimpd gezien. Wees gelukkig als gij kunt, ik kan het nimmer zijn. Weet gij, dat gij dag en nacht het eenigst voorwerp mijner gedachten geweest zijt? Weet gij nog, dat gij mij gezegd hebt, dat gij slechts gelukkig waart, wanneer ik bij u was? O, ik heb het vordragen, ik heb mijne smart vergeten, toen uw vader mij openlijk in het oog van de geheele wereld beschimpd heeft, ik heb het geduld om uwentwille, had gij niet zoo wrenend aanschouwd, er zou op dien avond veel bloed gestort zijn. Toen gij u echter aan mij onttrokken hebt, ben ik heengegaan en mijn besluit stond vast, dat ik naar Amerika zou vertrekken. Maar dit zou niet zoo ver komen, ik zou hier blijven, om mijn volkomen ongeluk te aanschouwen, om te zien, hoe gij zonder mij van het altaar kwamt. Nu is mijne rust, nu is het met mijn geluk gedaan. Maar ik vergeef het u, ik wil niet, dat de vloek van een gebroken hart u in uw leven vervolge, maar leven kan ik niet meer, ik moet vluchten, waarheen?... Gij zult het vernemen. »

FREDERIK WALTERS.

De brief was met bevende hand geschreven. Max stond als door een onweder getroffen, krampachtig hield hij het papier in de hand en zag strak naar den muur. Nu was hem alles in eens duidelijk. Het geheim, naar welks oplossing hij zoo lang gezocht had, lag thans voor hem.

EEN HART VAN WAS EN IJZER.

Een dorpsgeschiedenis in Zwitserland.

(Vervolg.)

Hij verwijderde zich geheele dagen van mij, nauwelijks zag ik hem des avonds nog, hij joeg het vermaak na, en ik zat te huis bij de kleinen en veende den ganschen dag. De akkerbouw ging achteruit, men hielt ons voor verlorenen lieden; en toen ook mijne ouders, die ik tot hertoe als mijn enige toelucht had, gestorven waren had ik ook zoo gaarne willen sterven. Zoo niet mijne kinderen achtergebleven waren. Maar ik gevoelde het, de mate der straf was nog niet vol. Ik hoor eene stem in mij spreken: « Weet gij dat het een vreeselijk wee veroorzaakt, iemand den dood in het hart te brengen, een binnend hart terug te stooten, zoodat het niet weder tot rust komt en verdwijnt? » Maar er kwamen benauwerdige dagen. Ik had mijn echtgenoot in geen week gezien, geen mensch wist iets van hem nog veertien dagen verlieten in bang en moedeloos hopen, toen ontving ik een brief, die eene opvordering tot de betaling van renten inhield. En nu zag ik, dat hij een jaar aan jaar kapitalen opgenomen had en dat het erf niet meer aan ons toebehoorde. Maar waarheen was hij gegaan? Zou ik hem wederzien? Na twee dagen was alle twijfel opgeheven. De postlooper bracht mij een brief te huis waarop de stempel « Bremen » gedrukt was. Hij kon, zoo schreef hij, in de oude wereld niet meer leven, thans wilde hij zijn geluk in de nieuwe wereld gaan beproeven. Wanneer het goed verkocht was, dan zou zijn broeder voor mij en de kinderen zorgen, hij zou binnen kort schrijven hoe het hem in Amerika giog.